

ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

ЗА ОПОВЕСТЯВАНЕ НА ПРИЛАГАНАТА СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА И ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЪСТОЯНИЕТО И ИЗМЕНЕНИЕТО НА ОСНОВНИТЕ АКТИВИ, ПАСИВИ, ПРИХОДИ И РАЗХОДИ ПРЕЗ 2023 г.

Счетоводната политика на Технически университет – Габрово е изградена в съответствие с принципите, заложен в чл.26, ал.1 от Закона за счетоводството, сметкоплана на бюджетните организации, постановления на МС, указания на Министерство на финансите, както и цялото действащо законодателство в областта на финансите в публичния сектор.

Технически университет - Габрово е юридическо лице, държавно висше училище, което осъществява своята дейност посредством предоставена за ползване държавна собственост и бюджет, при спазване на изискванията на Закона за висшето образование. Университетът е второстепенен разпоредител с бюджет към Министерство на образованието и науката.

Към Технически университет - Габрово има следните разпоредители с бюджет от по-ниска степен:

- Университетски център за научни изследвания и технологии.

Съгласно НСС1 – Представяне на финансовите отчети, Технически университет - Габрово, прилага формата и съдържанието на финансовите отчети на бюджетните организации, утвърдени със Заповед №ЗМФ-1338/22.12.2015 г. на Министъра на финансите, спазени са указанията дадени с писмо ДДС № 09/23.12.2022 г. относно ЕБК за 2023 г., писмо ДДС № 14/30.12.2013 г. относно Сметкоплана на бюджетните организации и допълнителните указания за изготвяне на годишния финансов отчет в писмо ДДС № 08/22.12.2023 г. на Министерство на финансите.

През 2023 г. Технически университет - Габрово има изпълнение на приходите от трансфери от Държавния бюджет 8 957 989 лв., което е 100% спрямо уточнения годишен план. Събрани са собствени приходи в размер на 2 660 307 лв., което при план 2 667 760 лв., представлява 99,4% изпълнение. За сравнение в предходната година изпълнението на собствените приходи е било 95,1 %. Изпълнението на общите разходи спрямо уточнения годишен план е 92.6%. Реализирани са 7.4%. икономия в края на отчетната 2023 г. За сравнение в предходната година изпълнението на разходите спрямо уточнения план е 82.5 %.

През отчетния период възнагражденията са изплащани редовно и в срок.

В края на 2023 г. Технически университет - Габрово няма просрочени задължения.

През 2023 г. трансферите от ДБ, предоставени на Технически университет – Габрово за издръжка на студентските столове и общежития беше в размер на 91 000

лева. До края на 2023 г. са усвоени средства в размер на 84 531 лв., неусвоените от държавния трансфер за издръжка на студентските столове и общежития, суми в размер на 6469 лв. са прехвърлени като преходен остатък за 2024 г. Трансферът от ДБ за капиталови разходи през 2023 г. е в размер на 90 490 лева. Средствата в размер на 90 490 лева са усвоени напълно, като университетът е дофинансирал със собствени средства придобиване на ДА за 54 324 лева.

Утвърденият план за изплащане на стипендии за студенти и докторанти през 2023 г. е в размер на 1 377 950 лева и включва трансфери от ДБ – 1 056 950 лева, получени средства от МОН по ПМС 103/1993г, за провеждане на квалификационни курсове педагогически и езикови практики – 11 480 лв. и преходен остатък от 2022 г. – 309 520 лв. Изплатени са средства в размер на 1 016 473 лева, като тук са включени изплатени стипендии, помощи и награди на студенти и докторанти. Неусвоените средства от трансферите от ДБ за изплащане на стипендии на студенти и докторанти са прехвърлени като преходен остатък в 2024 г.

Съгласно НС С2 – Отчитане на стоково материални те-запаси – стоково-материалните запаси се класифицират съобразно заложената в Сметкоплана на бюджетните предприятия и формата на баланса, класификация на материални запаси. Същите се отписват по метода „Първа входяща цена“ – FIFO. Вложените в употреба стоково-материални запаси се отписват от баланса и се завеждат задбалансово по сметка 9909 „Други активи в употреба, изписани на разход“ от СБО за нуждите на отчетността – когато това е необходимо. По сметките за материални запаси в баланса са налични само тези които се намират в склад и не са вложени в употреба. През 2023 г. е извършено бракуване на материални запаси, отчитани в баланса на хранителни продукти и стоки с изтекъл срок на годност, Бракът е на стойност 17,00 лева. Бракуването е осъществено текущо през годината на хранителни продукти чрез кредитиране на сметката за отчитане на материалните запаси и дебитиране на сметка 6993 „Намаление на материални запаси от други събития“.

Съгласно т. 2.3 от ДДС №20/2004 г. е извършен преглед за преценка на материалните запаси. Преглед е извършен на материалните запаси, които се отчитат в сметка 3020 „Материали“. Материалните запаси, които са придобити през 2023 г. не са включени в прегледа за преценка. Съпоставена е нетната реализуема стойност на наличните материални запаси с тяхната отчетна стойност. Установени се материални запаси, чиято отчетна стойност е по-висока от нетната реализуема стойност. Тяхната отчетна стойност е намалена до размера на нетната реализуема стойност. Намалението на отчетната стойност е в размер на 691,19 лв. Отчетено е по кредита на сметка 3020 и по дебита на сметка 7802 „Преоценки на материални запаси“. Материалните запаси са изследвани поотделно, като е сравнявана отчетната им стойност с достоверно установена продажна стойност към края на отчетния период. За направената преценка са изготвени протоколи.

НСС 7 – Отчети за паричните потоци – като паричен поток и парична наличност се дефинират само паричните средства в брой и по текущи и депозитни сметки. Отчитането на касовите потоци и наличности се извършва чрез прилагане на Единната бюджетна класификация, утвърдена от министъра на финансите, съгласно чл.14, ал.2 от Закона за публичните финанси. Като паричен поток се отчитат и трансферите за поети осигурителни вноски и данък върху доходите на физическите лица.

През 2023 г., съгласно чл.5, ал.4, т.2 от ЗКПО върху приходите от сделки по чл.1 от Търговския закон, както и от наеми на движимо и недвижимо имущество е начислен 3% данък върху приходите от стопанска дейност на университета и неговите подведомствени разпоредители с бюджет. Ползван е 50% преотстъпен данък върху приходите от стопанска дейност, съгласно чл. 251 от ЗКПО. В отчетността

този данък е третиран като намаление на прихода, а не като разход. Използвана е сметка 7190 от СБО. През 2023 г. данък върху приходите от стопанска дейност не е внасян текущо през годината. В срок до 31. март 2024 г. ще бъде подадена годишната данъчна декларация, съгласно изискванията на чл.252, от ЗКПО. Във връзка с разпоредбата на чл. 253 от ЗКПО дължимият за 2023 г. данък върху приходите от стопанска дейност ще бъде внесен до 31 март 2024 г. Съгласно измененията на Сметкоплана на бюджетните организации през 2015 г приходите и разходите за стопанска дейност не се отчитат в задбалансови сметки.

Технически университет - Габрово е данъчно задължено лице по ЗДДС за стопанската си дейност от 1994 г. През 2023 г. платеният данък добавена стойност е отразяван в намаление на приходен §§ 37 01 „внесен ДДС(-)” от ЕБК.

Паричните потоци от закупуване на стоки и материални запаси за студентския стол в Технически университет – Габрово, както и в кафе-сладкарниците на ТУ - Габрово се отчитат в намаление на §§ 24-04 „нетни приходи от продажби на услуги, стоки и продукция”, а продажбите в тези обекти в увеличение на §§ 24-04 при спазване изискванията на т. 7.24 от ДДС №20/2004 г. Останалите плащания за дейността на студентския стол и кафе-сладкарниците се отчитат по съответните разходни параграфи от ЕБК.

Когато се извършва или получава плащане, подлежащо на отчитане по няколко елемента от ЕБК (параграфи и дейности), се извършва разпределение на платената сума по съответните позиции от ЕБК.

Паричните потоци по Сметките за средства от ЕС се отчитат при спазването на изискванията на ДДС № 06/2008 г. като се използва сметка 4682 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление" за постъпили и разходвани средства” и параграфите от ЕБК. За паричните наличности се ползва § 88-03 „Събрани средства и извършени плащания от/за сметки за средствата от Европейския съюз (+/-)“. На консолидирано ниво салдата по сметка 4682 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление" за постъпили и разходвани средства” в отчетна група „Бюджет“ и отчетна група „СЕС“ са еднакви с обратни знаци.

През 2023 г. в Технически университет – Габрово продължава да се изпълнява проект „Център за компетентност "Интелигентни мехатронни, еко- и енергоспестяващи системи и технологии”, финансиран чрез Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020”. Университетът е водещ партньор и получава финансирането по проекта чрез нарочно разкрит десетразряден код в структурата на СЕБРА към сметка на УО. Отчитането на паричните потоци се осъществява при спазване изискванията на Писмо ДДС № 06/2008, Писмо ДДС №20/2004 г. За отчитане на паричните потоци се използват сметка 7500 и сметка 4682.

НСС – 8 – Нетни печалби или загуби за периода, фундаментални грешки и промени в счетоводната политика. Осчетоводяването на резултатите от сделки и събития се извършва в момента на тяхното възникване. Разходите и приходите се отразяват в периода, през който са осъществени операциите. Разходите, свързани с дейността се класифицират по икономически елементи. Всички операции и събития, които имат ефект върху нетните активи се отчитат чрез сметките от раздели 6 и 7 от СБО. Приложен е принципът за текущо начисляване на приходите и разходите за м. декември 2023 г. чрез използване на корективни сметки, независимо че първичните документи са издадени и получени през 2024 г. Не се допуска директно отнасяне на приходите и разходите към сметките от група 10 от СБО. За сметка 4500 „Вътрешни разчети” е приета унифицирана политика в системата на Технически университет - Габрово, приключва се в края на годината със сметка 1001 „Разполагаем капитал”. На

консолидирано ниво сметка 4500 е без салдо. Възстановените приходи и разходи включително и за минали години се отразяват в намаление на съответните приходни и разходни сметки и параграфи от ЕБК. Наличната валута се отчита по централен курс на БНБ. Реализираните курсови разлики се отчитат по § 36-01 „реализирани курсови разлики от валутни операции (нето)(+/-) от ЕБК и сметки 7391 „Реализирани курсови разлики от операции с валутни активи” и 7392 „Реализирани курсови разлики от операции с валутни пасиви” от СБП

НСС- 10 – събития настъпили след датата на годишния финансов отчет – За дата на заверка на годишния финансов отчет се счита датата на заверка от Сметната палата. Промени след датата на заверка на ГФО от Сметната плата не се допускат.

НСС – 13 – През 2023 г. не е преобразуван или закриван подведомствен разпоредител с бюджет в Технически университет – Габрово.

НСС 16 – Дълготрайни материални активи. Дълготрайните активи в Технически университет - Габрово се оценяват текущо по тяхната цена на придобиване при покупка. За праг на същественост е възприета сумата 1000 лв без ДДС в системата на първостепенния разпоредител МОН. На ДА през 2023 г. се начисляват амортизации при спазване изискванията на Писмо ДДС № 05/30.09.2016 г. и СС № 4 „Отчитане на амортизациите“

Има изготвена и утвърдена „Амортизационна политика“ в ТУ - Габрово. Тя представлява документ, който дава информация за прилаганите методи за амортизация на амортизируемите дълготрайни активи, подходите при определяне на остатъчна стойност и срок на годност на тези активи и е разработена при спазване изискванията на СС4, ДДС № 05/30.09.2016 г. Амортизационната политика се прилага унифицирано в ТУ – Габрово и неговите разпоредители с бюджет от по-ниска степен.

Подходът за класифициране на ДА на амортизируеми и неамортизируеми отговаря на изискванията на т. 9, буква „в” и т. 23 от ДДС № 05 от 30.09.2016 г.

През 2023 г. като неамортизируеми са определени активи, както следва:

1. земи;
2. прилежащи към сгради и съоръжения земи;
3. активи с историческа и художествена стойност;
4. книги в библиотеките;
5. активи в процес на придобиване;
6. чужди дълготрайни активи, отчитани в сметка 9110 от СБО.

През 2023 г. в ТУ – Габрово и неговите разпоредители с бюджет не са налични активи, които:

- са временно съхранявани за разпределение/предоставяне/прехвърляне на други бюджетни организации, включително в рамките на първостепенната система;
- са приети от университета за временно съхранение, управление и продажба (или друга реализация) на отнети и изоставени в полза на университета нефинансови дълготрайни активи, включително придобити от университета такива активи на негови длъжници в производството по несъстоятелност;
- са трайно неупотребявани в дейността на ТУ - Габрово нефинансови дълготрайни активи (за срок повече от една година);

Възприетият подход при определянето на срока на годност на амортизируемите активи е в съответствие с насоките, дадени в т. 3 от СС 4 Отчитане на амортизации и т. 30 от ДДС № 05 от 30.09.2016 г.

Със Заповед № 536/19.12.2017 г. е определена комисия, която дава становище за срока на годност, остатъчната стойност (където е приложимо) и амортизационната норма за всички новопридобити ДА след 01.10.2017 г.

При определянето на сроковете на годност на наличните ДА в ТУ – Габрово и неговите разпоредители с бюджет не са ползвани амортизационните норми, посочени в чл. 55 от ЗКПО, а са отчитани реалните обстоятелства, свързани със срока на използване на ДА.

В Технически университет – Габрово през 2023 г. не е използвана възможността, дадена в ДДС № 05/30.09.2016 г. за съкратени срокове на амортизация – 2 години, за активи със стойност до 1500 лева.

Стойността на чуждите дълготрайни активи, които се използват за дейността на Технически университет – Габрово е 24 182,02 лева. Отчитат се в сметка 9110 „Чужди дълготрайни активи“

През 2023 г. не са извършвани основни ремонти и реконструкции на чужди ДА. Поради тази причина не са отчитани амортизации на капитализирани разходи за наети, предоставени за ползване дълготрайни активи.

В ТУ – Габрово няма придобити дълготрайни активи чрез финансов лизинг, както през 2023 г., така и през предходни години.

През 2023 г. са прехвърлени нефинансови дълготрайни активи към бюджетни организации от подсектор "Централно управление" ДА на стойност 37964,53 лв., безвъзмездно представено оборудване на ПТГ „Никола Василиади“ – Габрово.

През 2023 г. са получени нефинансови дълготрайни активи от бюджетни организации от подсектор "Централно управление" ДА на стойност 1567,37 лв. – лицензи за ползване на софтуер от МОН, ъгласно сключен договор

В сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ към 31.12.2023 г. са отчетени изготвени проекти за основни ремонти на сгради в ТУ – Габрово на обща стойност 52 560,00 лева. Проектите ще бъдат реализирани, когато бъде осигурено финансиране.

В сметка 2079 „Други дълготрайни материални активи в процес на придобиване“ към 31.12.2023 г. няма отчетени средства за ДА в процес на придобиване.

В ТУ – Габрово са определени остатъчни стойности само на някои класове активи:

- сгради;
- транспортни средства;
- машини, съоръжения и оборудване.

Остатъчната стойност е определена от комисията, определена със Заповед № 536/19.12.2017 г. Остатъчната стойност на активите е определена индивидуално за всеки актив като са взети предвид очакваните разходи по извеждането на актива от употреба, които се приспадат от предполагаемата остатъчна стойност.

В Технически университет – Габрово се прилага линеен метод на амортизация и начисляването на амортизацията започва от месеца, следващ придобиване на активите. През 2023 г. има придобити ДА в отчетна група СЕС на стойност 1 078 525,41 лв. Придобитите активи са прехвърлени в отчетна група „Бюджет“

Срокът на годност за активите, се определя според вида, периода на придобиване и физическото им състояние

Начислените амортизации се отчитат по дебита на счетоводни сметки от група 603 и по кредита на счетоводни сметки от група 241 и 242.

През 2023 г. има напълно амортизирани активи от група IV, група V и група VI, чиято отчетна стойност е 95 772,43 лв., в. т.ч.:

- 72 291,63 лв. – група IV
- 9 250,00 лв. – група V
- 14 230,80 лв. – група VI

През 2023 г. не са прекласифицирани активи от дълготрайни в краткотрайни в резултат на извършена обезценка.

Всички основни ремонти на ДА, които са извършени през годината в края на отчетния период са отразени в увеличение на сметки от група 20

През 2023 г. разходите за основен ремонт са за авторски надзор на СМР на обект Основен ремонт, реконструкция и въвеждане на енергоспестяващи мерки на заварена сграда /Битова къща/ на стойност 9 820,00 лв.

Инвентаризация на активите и пасивите е извършена съгласно чл.28, ал.1 от Закона за счетоводството. Резултатите от инвентаризацията са отразени в баланса на ТУ – Габрово към 31.12.2023 г.

На основание т.17.15 от ДДС 20/14.12.2004 г. към края на 2023 г., не са начислявани приписани приходи от предоставени помещения от Технически университет - Габрово за безвъзмездно право на ползване от други бюджетни структури. Не са начислявани приписани разходи за ползване на предоставени от други бюджетни структури помещения.

НСС – 18 – Приходи.

Приходите от студентски такси се отчитат на касова основа, тъй като резултатите от прилагането на този подход не се различават съществено от резултатите при отчитане на начислена основа. Отчитането на другите приходи в ТУ-Габрово става на начислена основа. Не се допуска компенсиране на приходи с разходи.

НСС 19 – Доходи на персонала Съгласно разпоредбите на този стандарт, неизползваните отпуски от служителите в края на отчетната година, които ще се използват през следващата година се начисляват като провизии за бъдещи плащания, заедно с дължимите към тях осигурителни вноски. В началото на следващия отчетен период начислената провизия се сторнира. Като разходи за възнаграждения в натура се отчитат предоставените от фонд СБКО средства на преподавателите и служители по повод медицинско лечение, при юбилеи и други

НСС- 24 Оповестяване на свързани лица. Технически университет - Габрово има 100 % участие в търговско дружество – Високо технологичен център ЕООД Габрово. Дружеството не развива дейност.

Технически университет - Габрово има участие в следните дружества със следните проценти участие:

„ИКАР” ООД София - 4,20 %

„АВАНГАРД ИНЖЕНЕРИНГ” ООД – Габрово - 21 %

„КЛЪСТЕР ПОДЕМ ТЕХНИКА ООД – СОФИЯ – 2%

НСС 28 Отчитане на инвестициите в асоциирани предприятия – в баланса на Технически университет - Габрово са включени дялови участия в размер на -1268 лв. В зависимост от участието те са отразени по сметка 5111 „Мажоритарни дялове и акции в предприятия в страната” – 100% участие в предприятия – 926 лв; по сметка 5113 „ Дялове и акции в асоциирани предприятия в страната” – 50 % участие - 340,00 лева. И по сметка 5114 „Други дялове и акции в предприятия в страната“ – 2 лева Към датата на изготвяне на ГФО на Технически университет - Габрово е отчетен дялът в инвестицията за 2023 г.. на дружеството със 100 % участие (Дружеството през 2023 г. не е осъществявало дейност). На останалите три дружества дялът в инвестицията не е

отразяван, тъй като към датата на изготвяне на ГФО не е получена информация за тях

НСС 36 – Обезценка на активи. През 2023 г. е направен преглед за обезценка на активи, съгласно изискванията на СС 36 „Обезценка на активи“. Определена е комисия със Заповед на Ректора, която да извърши прегледът за обезценка.

Извършен е преглед за обезценка на материални запаси, отчитани в счетоводна сметка 3020 „Материали“. Преглед за обезценка е направен за материалните запаси, които са придобити преди 01.01.2023 г. За съпоставима стойност на горивата и строителните материали е използван „Борсов обзор на търговията на Софийска стокова борса през 2023 г.“ За съпоставима стойност на други материали са използвани продажните цени на материални запаси към 31.12.2023 г. чрез „Извадка на цени от сайтове за продажба на материалите“. Стойността на обезценката е 691.19 лв.

За направения преглед за обезценка на материалните запаси са изготвени протоколи.

Извършен е преглед за обезценка на ДА.

За сравнителен анализ на стойностите на сградите е използван индекс на цените на съществуващи жилища за 3-то тримесечие на 2023 г., сравнени със същото тримесечие на предходната година. Използвани са данни от НСИ. За извършения преглед за обезценка на сградите са изготвени протоколи.

За сравнителен анализ на стойността на земите са използвани данъчните оценки на имотите. Изготвени са протоколи.

За сравнителен анализ на стойността на активите, отчитани в сметка 204 „Машини, съоръжения и оборудване“ е използвана информация от НСИ - Индекси на цени на производител на вътрешния пазар през декември 2023 г. Изготвени са протоколи.

За определяне на текущата възстановима стойност на активи отчитани в сметка 205 „Транспортни средства“ са използвани извадки от интернет на продажни цени на сходни активи. Изготвен протокол.

За сравнителен анализ на стойността на активите, отчитани в сметка 206 „Стопански инвентар“ е използвана информация от НСИ - Индекси на цени на производител на вътрешния пазар през декември 2023 г. Изготвени са протоколи.

НСС 37 – Провизии, Условни Задължения и Условни Активи

През 2023 г. не са начислявани провизии за задължения в Технически университет – Габрово, тъй като след направен преглед към 31.12.2023 г. не са установени задължения с неопределена срочност или размер

Провизии за вземания са направени чрез класифицирането им на трудно-събираеми – 20% провизия от номиналната стойност, несъбираеми – 50 % провизия от номиналната стойност и безнадеждни – 100 % провизия от номиналната стойност. За класифицирането е изготвен протокол от назначена от Ректора на Университета комисия, след изпращането на писма на всички длъжници. През 2023 г. са начислени нови провизии за вземания в размер на 5 138,35 лв., сторнираниса провизии на стойност 3 068,00 лв. и общата стойност на начислените провизии за 2023 г. е 34 717,90 лева.

През 2023 г. са начислени провизии за неизползвани отпуски на преподаватели и служители в Технически университет – Габрово в размер на 679 728,25 лв., Разпределението на средствата е както следва:

- 676 206,61 лв. – ТУ – Габрово
- 3 521,64 лв. – УЦНИТ.

През 2023 г. в ТУ – Габрово не са начислявани условни задължения, тъй като при направен преглед към 31.12.2023 г. не са установени текущи задължения, произтичащи от минали събития, уреждането на които се очаква да породи необходимост от поток от ресурси, включващ икономически изгоди.

НСС 38 – Нематериални активи. Отчитат се при спазване разпоредбите на т.16 от ДДС 20/14.12.2004 г. За праг на същественост е приета стойност 1000,00 лева. Всички програмни продукти и лицензи за програмни продукти се признават като НДА, независимо от стойността, на която са придобити.

В баланса на Технически университет - Габрово активите, пасивите, приходите и разходите са диференцирани по отчетни групи „Бюджети”, „Сметки за средства от ЕС” (в тази група е включено и отчитането на средствата за спечелени проекти, финансирани от Оперативните програми на ЕС, финансирани с други средства от ЕС и финансирани по други международни проекти) и „Други сметки и дейности”.

Състоянието и изменението на основните активи, приходи и разходи е отразено с данни по счетоводни сметки преди операциите по приключване в сборна оборотна в отчетни групи „Бюджети”, „Сметки за средства от ЕС” и „Други сметки и дейности”.

Мирослава Гугушева
Финансов мениджър/